

Vooruitkijker IVN Amersfoort Januari 2025

U ontvangt de Vooruitkijker voor januari 2025. Het is net voor Kerst en het nieuwe jaar. Als bestuur van IVN Amersfoort en omstreken wensen wij al onze leden en donateurs en de mensen in de vrijwilligersgroepen een zeer prettige Kerst en een heel gezond en gelukkig 2025. Wij zien terug op een mooi 2024 met veel activiteiten. Een mooie filmvoorstelling De Wilde Noordzee. Veel werk verzet bij Handen uit de Mouwen en de Knotploeg. Maar ook de start van een nieuwe Natuurgidsen Opleiding (NGO) met 32 deelnemers en een vernieuwd team begeleiders. Daarbij mogen we de andere werkgroepen niet vergeten zoals de excursie groep die weer veel leuke excursies heeft georganiseerd en de fotowerkgroep die weer een nieuwe expositie heeft georganiseerd in Het Groene Huis. En natuurlijk de Eemstruiners die hun 25-jarig bestaan hebben gevierd. Dank aan al die IVN-leden die zich zo goed ingezet hebben in 2024. Wij gaan er vanuit dat we in 2025 weer lekker actief zijn met excursies, educatie etc. etc. onder het IVN motto Beleef de Natuur.

Zoals u gewend bent, hebben we de activiteiten opgedeeld naar excursies, lezingen, cursussen, jeugd en overige. Voor activiteiten en verhalen die je graag onder de aandacht gebracht wil hebben, kun je deze versturen naar Paul Vriesekoop die de Vooruitkijker samenstelt (paulvriesekoop@gmail.com).

Wij hopen dat we velen van jullie op de Nieuwjaarsbijeenkomst op zondag **12 januari** mogen begroeten.

Veel leesplezier en we zien je graag bij een of meer van de komende activiteiten.

Groene groet, Lenny, Henk en Paul.

U ontvangt deze Vooruitkijker omdat u lid of donateur bent van IVN Amersfoort.

Inhoudsopgave

Overzicht activiteiten	2
Excursies	3 – 5
Cursussen	5 – 6
Lezingen/Film	6 – 9
Overig	9 – 16

Overzicht activiteiten

Datum	Activiteit	Tijd	Locatie	Pagina
Vooruitkijk januari				
5 januari	Winterwandeling	13.30 – 15.30	Stoutenburg	3 - 4
11 januari	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9
12 januari	Nieuwjaarsbijeenkomst IVN	13.30 – 16.00	Parkhuis, Heiligenbergerweg	14 - 15
14 januari	Natuurlezing	20.00 – 22.00	Het Groene Huis	7 - 8
16 en 18 januari	Minicursus Tuinvogeltelling	19.30 – 21.30	Het Groene Huis	5 - 6
19 januari	Doorstapwandeling Den Treek (excursie)	14.00 – 16.00	Restaurant Bergzicht	4 - 5
25 januari	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9
Vooruitkijk februari-maart 2025				
7 februari	Doorstapwandeling Den Treek (excursie)	14.00 – 16.00	Restaurant Bergzicht	
8 februari	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9
16 februari	Bomen herkennen in de winter (excursie)	14.00 – 16.00	Waterwingebied	
19 februari	Ledenvergadering	20.00 – 22.00	Het Groene Huis	15
22 februari	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9
2 maart	Natuurwandeling De Schammer	13.30 – 15.30	De Schammer	
8 maart	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9
16 maart	Stand van de natuur, klimaatverandering (excursie)	14.00 – 16.00	Parkeerplaats ISVW	
22 maart	Meewerkdag Handen uit de Mouwen	9.30 – 12.30	Bos Nimmerdor	9

Informatie over IVN activiteiten kunt je ook vinden op de website van IVN Amersfoort <https://www.ivn.nl/amersfoort/>

EXCURSIES

Winterwandeling op Heerlijkheid Stoutenburg

Ook zo'n zin om na al die feestelijke dagen van Kerst en Oud & Nieuw een frisse neus te halen? Dat kan op zondag 5 januari 2025 in de mooie natuur nabij Amersfoort!

Voor jong en oud, alleen of met het hele gezin, bieden wij (U.L.) een prachtige wandeling aan over Landgoed Heerlijkheid Stoutenburg. De wandeling gaat door de afwisselende natuur rond het landgoed, op de grens van de Utrechtse Heuvelrug en de Gelderse Vallei. Bij terugkomst kun je nagenieten bij het Bezoekerscentrum met warme Glühwein en (warme) appelsap.

Het belooft een verrassende wandeling te worden, waarin je alles te weten komt over de betekenis van Stoutenburg voor de stad Amersfoort en over het huidige landschap, dat in de loop van de eeuwen door de mens is gevormd. Natuurlijk vertellen de gidsen ook over de planten en dieren in het gebied. Zoals de reeën die telkens weer de koude en natte Nederlandse winter weten te trotseren.

Onderweg kom je de mooiste doorkijkjes tegen. Misschien hebben we geluk en spotten we een ree. En wie weet, doet Koning Winter een duit in het zakje en wandelen we in de vrieskou door een feeëriek landschap. Dan wordt de wandeling wellicht een sporenspeurtocht. Dus dikke jas aan, das om en wandelschoenen aan!

Datum: zo. 5 januari 2025 13:30 – 15:30 uur

Startpunt: De winterwandeling start bij het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Eigen vervoer: Parkeren kan op het parkeerterrein bij het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Kosten: Ticket €5, Kind t/m 12 jaar €3, Beschermmer €3, Junior Beschermmer (t/m 12 jaar) €2

Reserveren: Vooraf reserveren verplicht. Als je tickets reserveert, dan ga je akkoord met onze activiteitsvoorwaarden. <https://amersfoort.weticket.com/winterwandeling-stoutenburg/>

Duur: De wandeling duurt zo'n twee uur.

Overig: Toilet aanwezig. Niet geschikt voor bezoekers in een rolstoel. De wandeling is ook minder geschikt voor kleine kinderen. Honden zijn verboden.

IVN Natuurexcursie: Doorstapwandeling in Landgoed den Treek-Henschoten

In januari en februari 2025 nemen de natuurgidsen van IVN, Instituut voor Natuureducatie, u mee voor een doorstapwandeling door de bossen van Woudenberg/Austerlitz.

De bossen van Austerlitz horen bij Landgoed den Treek-Henschoten. Het is een

gevarieerd bosgebied met naald- en loofbomen. Ook zullen we voelen dat we op de Utrechtse Heuvelrug lopen want de paden lopen soms flink bergop.

Het dorp Austerlitz ligt op de Utrechtse Heuvelrug en hoort bij de Gemeente Zeist. De geschiedenis van Austerlitz gaat terug tot 1804 toen generaal de Marmont (behorend bij Napoleon Bonaparte) de helft van zijn troepen hier liet samenkomen, zo'n 18.000 manschappen, in wat toen Kamp van Utrecht werd genoemd. Dit was het begin van het dorp Austerlitz.

Austerlitz is vooral bekend door de pyramide, een bouwwerk wat in opdracht van de Marmont werd gebouwd door zijn soldaten. Nadat Napoleon Bonaparte de z.g. Drieslag bij Austerlitz in Moravië had gewonnen besloot de broer van Napoleon Bonaparte de nederzetting en de pyramide de naam Austerlitz te geven.

Als we N224 oversteken komen we in de bossen van Henschoten. Ook Henschoten hoort bij het Landgoed den Treek-Henschoten en werd door de fam. de Beaufort verworven o.a. door het huwelijk tussen Arnoud Jan de Beaufort en de toenmalige eigenaresse van Henschoten, Anna Aleida Stoop. Onderweg herinnert de Koepel van Stoop daar nog aan.

Als de weergoden een beetje meewerken zal het heerlijk wandelen zijn in de frisse winterlucht. De dagen gaan alweer lengen, het kan koud en nat zijn dus draag goede wandelschoenen. Gaat u mee ?

Datum: 19 januari 2025 14.00 - 16.00 uur

Locatie: Restaurant Bergzicht, s.v.p. parkeren bij de Trekerweg 1e PP links

Adres: Doornseweg 23, 3991 MH Woudenberg

Kosten: Gratis

Honden: kunnen niet mee

Rolstoel: niet geschikt voor rolstoelgebruikers

OV: Na 1 dec. 2024 is er een nieuwe regeling bustijden. Dus ons advies is om zelf even de dienstregeling te checken.

Aanmelden: Niet nodig

Cursussen

Natuuracademie: Mini-cursus Tuinvogeltelling

Donderdagavond 16 januari 2025 van 19.30 tot 21.30 uur en zaterdag 18 januari 2025 van 10.00 uur tot 12.00 uur organiseren wij de Mini-cursus Tuinvogeltelling als voorbereiding op de Landelijk Tuinvogeltelling 2025 op 24, 25 en 26 januari.

Bij de tuinvogeltelling 2024 hebben 114.000 mensen meer dan 1,6 miljoen vogels geteld. Deze mensen kijken regelmatig door hun raam naar buiten om te zien welke soorten vogels er in hun tuin of op hun balkon scharrelen.

Misschien voer jij de vogels omdat je daar lol in hebt. Het wordt nog leuker als je een naam kunt koppelen aan de vogels die bij jou op de voedertafel of in de struiken scharrelen. Dan is onze mini-cursus iets voor jou. Je leert o.a. bijzonderheden van de vogels. Er is informatie omtrent verrekijkers. Ook wordt er aandacht geschonken aan allerlei zakgidsen. De namen van de vogels kun je op een lijst noteren. Deze lijst kun je downloaden op de site van de vogelbescherming.

Ben je geïnteresseerd? Wil je goed voorbereid zijn voor de tuinvogeltelling van de Vogelbescherming en SOVON eind januari? Geef je dan op voor deze mini-cursus

Docent: Gert de Wit

Tijdstip minicursus: Zie aanhef van dit bericht.

Locatie: Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21 Amersfoort.

Kosten: €5,- voor leden KNNV en IVN-afdeling Amersfoort.

Niet leden €10,-.

NB: Gepast betalen bij binnenkomst, u kunt niet pinnen.

Aanmelden: Verplicht via CNME@amersfoort.nl
Maximaal 24 deelnemers.

De Natuuracademie is een samenwerking van CNME Amersfoort en de regionale afdelingen van KNNV en IVN Amersfoort en omgeving.

Lezingen/Film

Onder het Maaiveld.

Na een tournee van anderhalf jaar langs bioscopen, buurtcentra, scholen en IVN-afdelingen, is de film **Onder het Maaiveld** nu voor de leden en vrijwilligers van IVN **met korting** thuis te bekijken.

- Ga naar de website van [Docs with Impact](https://docs.withimpact.nl)
- Gebruik de voucher code 'IVNKORTING' voor €3,- korting en bekijk de film voor €6,99 (i.p.v. €9,99)

Natuurlezing 'Nachtdieren – Gezien, gehoord en vastgelegd op camera'

Zodra het donker wordt worden ze actief; das, boommarter en uilen om maar wat te noemen. Velen zullen die dieren nog nooit hebben gezien. Zomer Bruijn zal tijdens de maandelijkse natuurlezing van de Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort laten zien wat er 's nachts rondscharrelt in en om Amersfoort. Hij heeft veel onderzoek gedaan en met name de wildcamera levert bijzondere beelden op.

Al van jongs af aan bestudeert Zomer de natuur. En vooral alles wat leeft in de nacht heeft zijn aandacht. Uilen, vleermuizen, boommarter, das en ga zo maar door. Met de ontwikkeling van de techniek gaat hij steeds meer zien en waarnemen. Foto en film gebruikt hij al langer. Met de komst van batdetectoren werd beter vleermuisonderzoek mogelijk. En nu is het de wildcamera en de warmtekijker die nog meer van de natuur in de nacht laten zien. Ook het aantal soorten die hij ziet neemt toe. Wie had ooit gedacht bij Amersfoort de otter en de bever op de wildcamera te zien! En de steenmarter zag je vorige eeuw niet bij Amersfoort. Nu komen ze – soms zelfs samen met boommarter – in beeld. Menig Amersfoorter zal Zomer al kennen van de vleermuisboot bij de Waterlijn. Nu zal hij een hele serie korte filmpjes vertonen en toelichten wat je ziet en hoe hij de opnames heeft kunnen maken.

Je zult verbaasd staan wat er 's nachts allemaal rondscharrelt!

Drie volwassen dassen en twee jongen (foto Zomer Bruijn)

NB Deze lezing is **NIET** online te volgen. Bij onoverkomelijke vervoersproblemen naar Het Groene Huis, laat dat even weten.

Wanneer: dinsdag 14 januari 2025. 20:00 tot 22:00

Waar: Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21, 3822 NA Amersfoort

Kosten: Gratis toegang. Reserveren niet nodig. Koffie en thee zijn tegen betaling verkrijgbaar.

Maximaal aantal deelnemers: 80

Aanmelden verplicht: Nee

WNA Natuurlezingen worden georganiseerd door Werkgroep Natuurlezingen Amersfoort, een samenwerkingsverband van KNNV, IVN, Vogelwacht Utrecht en Gemeente Amersfoort.

Overig

Handen uit de Mouwen

Heb je zin om lekker actief in het bos Nimmerdor werkzaam te zijn? Vanaf zaterdag 24 augustus 2024 gaan we weer om de 2 weken aan de slag.

Werkzaamheden:

- Amerikaanse eik in toom houden
- in open vlakken kleine, inheemse bomen vrijzetten
- rillen bouwen en onderhouden
- paden vrij houden of juist dicht maken
- bomen & struiken planten

Voor elk wat wils: je mag zagen, knippen, snoeien, rillen bouwen. Je hoeft geen specifieke kennis te hebben want je werkt altijd in een team met andere vrijwilligers. Je krijgt in ieder geval een paar leren tuinhandschoenen, die een hoge 'prikvastheid' hebben. Het gaat ook om de gezelligheid en de koffie met koek scoort altijd goed. We werken om de twee weken van 9:30 - 12:30. Mocht je eerder weg moeten, dan is dat geen probleem.

Locatie: Bos Nimmerdor

Kosten: Gratis

Doelgroep: Iedereen (alle leeftijden)

Leeftijd: Vanaf 12 jaar

Omschrijving doelgroep: Iedereen die van bos Nimmerdor houdt en betrokken wil zijn bij het beheer en onderhoud daarvan.

Einde: Eindigt za 22 maart 2025

Rivieronderzoekers Schone Eem

Met het project [Schone Rivieren](#) doet IVN mee aan een grootschalig 'citizen science' (burgerwetenschap) onderzoek langs de Nederlandse rivieren. Zo krijgen we inzicht in de samenstelling en herkomst van zwerfafval langs de rivieren. Sinds 2017 hebben ruim 1.000 vrijwilligers meer dan een miljoen stuks afval geregistreerd. Deze data worden gebruikt om het bedrijfsleven en overheden te helpen met aanpak van zwerfafval bij de bron. Zo werken we samen aan ons doel: Plasticvrije rivieren in 2030.

Een groot aantal IVN-ers doen al mee met Schone Rivieren als rivieronderzoeker en brengen twee keer per jaar het afval in kaart op een stuk rivieroever van zo'n 100 meter. In 2025 start IVN in opdracht van de gemeente Amersfoort met het onderzoek langs Eem. Daarom **zoekt Schone Rivieren nieuwe rivier onderzoekers!**

Op donderdag 9 januari, dinsdag 14 januari, donderdag 16 januari 2025 of maandag 20 januari geven we een online training om de onderzoeksmethode te leren kennen. De training is online via Zoom in de avond van 19:30 tot 21:00 uur. Aanmelden kan [hier](#).

Nestkastjes.

Het is voor vogels een steeds grotere uitdaging om geschikte nestgelegenheid te vinden. Huizen worden geïsoleerd, gaten en kieren worden gedicht en in tuinen maken hagen en heggen steeds vaker plaats voor houten schuttingen. Een nestkast mag daarom niet ontbreken in een vogelvriendelijke tuin.

Natuurlijke nestplaatsen zijn zeldzamer geworden. Vogels die in of nabij steden leven, nestelen meestal graag in gaten of spleten in gevels van huizen. Door het vernieuwen van oude daken en het bepleisteren van muren, zijn deze er steeds minder. Daarnaast helpt de afname van (oude) bomen niet mee, want ook deze kunnen dienen als nestplaats. Nestmogelijkheden worden dus steeds schaarser en in de meeste gevallen zijn mensen hier verantwoordelijk voor. Reden te meer om nu kunstmatige nesthulpmiddelen ter beschikking te stellen om de vogels te helpen.

*Nestgelegenheid bonte vliegenvanger
(Bron: Koos Dansen)*

Wanneer moet je een nestkastje ophangen?

De meeste vogels broeden vanaf half maart, maar de beste periode om een nestkastje op te hangen is nu, in het najaar. Vogels zijn namelijk al op zoek naar goede plekjes waar ze in het

voorjaar hun nestje kunnen maken. Daarnaast maken ze graag gebruik van nestkasten om in te schuilen tegen de winterse kou en regen. De kans is groot dat als er een vogel af en toe overwintert in een nestkastje, hij in het voorjaar langskomt om er zijn nestje te bouwen.

Nestkasten zijn er in alle soorten en maten en daar is een reden voor; ze zijn op maat gemaakt voor elke vogelsoort. De grootte van de invliegopening is hierbij van belang.

Dat bepaalt grotendeels welke vogel in de kast zal nestelen. Kijk goed welke vogels de tuin of het balkon bezoeken en baseer hierop uw keuze voor een nestkast.

Meer informatie

- [Richtlijnen voor de aanschaf van een nestkast](#)
- [Lees verder](#) over nestkastjes en de Week van de nestkast.

Uit Nature Today 12 november 2024

Wat zit er in je insectenhotel?

Bijenhotel in de winter (Bron: Mike Hirschler)

Heb je ook een insectenhotel in je tuin en zijn er al wat holtes dichtgemetseld? Dat betekent dat daar nu een aantal bewoners in huist. Solitaire bijen gebruiken de holtes om nestkamertjes in te maken. Ze worden lijnvormig achter elkaar gebouwd. De afscheidingen tussen de kamers worden, afhankelijk van de soort, gemaakt uit stukjes blad, modder, haren of hars. Om mogelijke parasieten te misleiden wordt het eerste kamertje meestal leeg gelaten. In ieder kamertje legt de bij een eitje en ook laat ze wat voedsel achter voor de larve. In de achterste kamertjes legt ze bevruchte eitjes, daar

komen vrouwtjes uit. De onbevuchte eitjes worden mannetjes. Zij liggen het dichtste bij de ingang, omdat ze kleiner zijn en daardoor ook sneller volgroeid. Zij komen als eerste naar buiten in het voorjaar. Als alle kamertjes klaar en gevuld zijn, wordt de ingang vakkundig dichtgemetseld met dezelfde materialen, vaak ook met steentjes. Inmiddels zijn de larven in de kamertjes verpopt: afhankelijk van de soort overwinteren ze als pop of als volwassen bij.

Uit Nature Today, 30 november 2024.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op **zondag 12 januari** is de IVN Nieuwjaarsbijeenkomst gepland. We organiseren dit in het Parkhuis aan de Heiligenbergerweg 151, Amersfoort in het stadspark Elisabeth Groen.

We beginnen om 13.30 uur met koffie/thee en iets lekkers. Daarna een rondleiding door het St. Elisabeth park door vrijwilligers van Elisabeth Groen en daarna nog een drankje en een hapje. **Graag voor 5 januari aanmelden** via info@ivnamersfoort.nl zodat we aan het Parkhuis kunnen doorgeven met hoeveel deelnemers zij rekening moeten houden.

Foto's Lia Bouman.

Elisabeth Groen is een uniek stadspark in vele opzichten. Het is ontwikkeld in nauwe samenwerking met bewoners die het park ook beheren. Een van de doelen bij de aanleg van Elisabeth Groen was het Beekdal weer duidelijk zichtbaar maken in de stad en de ecologische verbindingszone voor zowel land- als waternatuur versterken. Voor meer informatie zie de uitgebreide website <https://www.elisabethgroen.nl/>

Save the date

Op woensdag 19 februari organiseren we weer de Ledenvergadering waarin het bestuur verantwoording aflegt aan de aanwezige leden over het reilen en zeilen van de vereniging in 2024 en er is ook weer een onderwerp dat na de pauze uitgediept wordt. Het begint om 20.00 uur en is in Het Groene Huis.

Vacatures binnen IVN Amersfoort.

Werkgroep	Vacature	Hoeveel personen
Bestuur	Algemeen Bestuursleden	1

Het dagelijks bestuur bestaat nu uit 3 personen en dat is eigenlijk te weinig om zaken goed te regelen. Daarnaast hoeft er maar een weg te vallen, om wat voor reden dan ook, en we hebben statutair te weinig bestuursleden. Het vergt een keer per maand een uur vergaderen en daarnaast ben je contactpersoon voor een paar werkgroepen. 4 keer

per jaar hebben we een overleg met de werkgroep coördinatoren (algemeen bestuur) en hier en daar zijn er hand en spandiensten bij verschillende activiteiten.

Ben je geïnteresseerd om mee te helpen, neem dan contact op met de secretaris info@ivnamersfoort.nl

De volgende Vooruitkijker komt uit in de week van 27 januari 2025.